NWU®

Modulekode:	MBAC 813	Metode van aflewering:	Deeltyds Sentra	Datum:	31/05/2018

Tipe assessering:	Eksamen 1e geleentheid	Vraestelnommer:	1	Sessie:	09:00	Tydsduur:	4 uur

Modulebeskrywing: **Finansiële Bestuur**	Lokaal:

Afrolmetode: Rug-aan-rug

Aantal vraestelle **MK: 0**	Aantal vraestelle **PK: 0**	Aantal vraestelle **VDK: 0**

Benodighede vir vraestel		Aantal per student	**Benodighede** vir vraestel		Aantal per student
Antwoordskrifte	X	2	Multikeusekaarte (A5)		
Presensiestrokies vir invulvraestel			Multikeusekaarte (A4)		
Rofwerkpapier			Grafiekpapier	X	1

Is daar 'n **bylaag** aangeheg?	**Ja**	Indien **Ja** gee 'n kort beskrywing:	**Finansiële inligting by die vraestel aangeheg**

NB: Eksamenafdeling doen geen kontrole wat inhoud of bladsynommers van bylae betref nie.

Sakrekenaars: **Ja**

Ander hulpmiddels bv. woordeboeke, studiegidse, ens.:		
Oop boek eksamen		

Inhandiging van antwoordskrifte:	**Gewoon**
Indien **Per dosent,** lys **Vanne:**	**per dosent**

Eksaminator(e):

(1) **Prof Ines Nel (PK)** Bylyn: **991405**

Selfoonnr: **0828065679** Handtekening

(2) **Prof Wedzerai Musvoto (MK)** Bylyn: **892088**

Selfoonnr: **0603560137** Handtekening

(3) Bylyn:

Selfoonnr: Handtekening

Interne moderator:

Prof Deon de Klerk Bylyn: **991405**

Selfoonnr: **0842004450** Handtekening

Eksterne moderator:

Selfoonnr:

Ingehandig deur:

Prof Ines Nel Bylyn: **991405**

Verwysingsnommer: 7.1.9.3.

Benodigdhede vir hierdie vraestel/Requirements for this paper:			
Antwoordskrifte/ Answer scripts:	X	Multikeusekaarte (A5)/ Multi-choice cards (A5):	
Presensiestrokies (Invulvraestel)/ Attendance slips (Fill-in paper):		Multikeusekaarte (A4)/ Multi-choice cards (A4):	
Rofwerkpapier/ Scrap paper:		Grafiekpapier/ Graph paper:	X

Sakrekenaars/Calculators:	Ja/Yes
Ander hulpmiddels/Other resources:	
Oop boek eksamen/ Open book examination	

Tipe assessering/ Type of assessment:	Eksamen 1e geleentheid Paper/Vraestel 1	Kwalifikasie/ Qualification:	MBA
Modulekode/ Module code:	MBAC 813	Tydsduur/ Duration:	4 uur 4 hour
Modulebeskrywing/ Module description:	Finansiële Bestuur	Maks/ Max:	100
Eksaminator(e)/ Examiner(s):	Prof Ines Nel Prof Wedzerai Musvoto	Datum/ Date:	31/05/2018
Interne/Internal moderator(s):	Prof Deon de Klerk	Tyd/ Time:	09:00

Inhandiging van antwoordskrifte/Submission of answer scripts: **Gewoon/Ordinary**

Vanne/Surnames: per dosent

Tik die eksamenvraestel

Use the attached financial information to answer the following questions:

NB Arguments must be supported by a sound numeric appraisal for each question.

Afrikaans to follow the English

Question 1 (35)

Give an indication of whether you think the share price of the company as on the last reporting date is in equilibrium. Expected return should be considered in the context of an expected future dividend and growth rate. Whatever your conclusion please motivate your answer.

Question 2 **(15)**

Assume that it is possible to grow sales for the next three years at the average growth in sales for the four years 2013 to 2016 as indicated in the financial data available plus an additional 5% and that the long-term growth rate is expected to equal large company growth after the third year. Based on a free cash flow valuation approach, what do you estimate 1) the operating value of the company to be as well as 2) the share price based on intrinsic value to be at the end of the third year?

Question 3 **(20)**

Working from the perspective of <u>sustainable growth,</u> do you think it is possible for the company as per the financial data supplied (see Addendum A) to grow at current sales growth rate plus an additional 10% (example: 5% current sales growth + 10% additional growth = 15%). What management action/s can be taken to make the determined growth rate possible or maintain it? Motivate your answer.

Considering the sales growth in 2017 do you think your assessment as above is achievable?

Question 4 **(30)**

From a historical perspective

Do an assessment and write a report on business risk and share price risk relationship when considered on a stand-alone basis. If a discrepancy or discrepancies exist/s what do you suggest management should do to improve the situation. If discrepancies do not exist please motivate why you think this is the case.

Afrikaanse Gedeelte

Vraag 1 **(35)**

Gee ŉ aanduiding van of u dink die aandeel prys van die onderneming soos op die laaste rapporterings datum in ekwilibrium is. Verwagte opbrengskoers moet in die konteks van toekomstige dividend en groei verwagtinge hanteer word. Wat ook al u gevolgtrekking motiveer asseblief u antwoord

Vraag 2 **(15)**

Neem aan dat dit moontlik is om verkope vir die volgende drie jaar teen die gemiddelde groeikoers in verkope vir die vier jaar 2013 tot 2016 soos in die finansiële data beskikbaar is plus ŉ addisionele 5% te laat groei en dat verwag word dat groei vir die onderneming na die derde jaar gelyk aan die langtermyn verwagte groeikoers vir groot maatskappy sal wees. Gebaseer op die Vry kontant vloei (Free cash flow) waardasie benadering, wat skat u 1) sal die Bedryfswaarde (operating value) van die onderneming wees en 2) wat behoort die aandeel prys soos gebaseer op die intrinsieke waarde aan die einde van die derde jaar te wees?

Vraag 3 **(20)**

Indien u werk vanaf die perspektief van volhoubare groei dink u dit is moontlik vir die onderneming waarvan die finansiële inligting verskaf word (sien aanhangsel) om teen die huidige groeikoers van verkope plus ŉ addisionele 8% te groei (voorbeeld – 5% huidige groei + 10% addisionele groei = 15%). Watter bestuursaksie/s kan geneem of moet volhou word om die berekende groeikoers moontlik te maak of in stand te hou? Motiveer asseblief u antwoord.

Indien die verkope groeikoers vir 2016 tot 2017 oorweeg word dink u dit is moontlik om die situasie soos bo uiteengesit te verwesenlik?

Vraag 4 **(30)**

Vanuit ŉ historiese perspektief

Doen ŉ ondersoek na en skryf ŉ verslag oor die verhouding tussen besigheidsrisiko (operasionele risiko) en aandele prys risiko wanneer dit op besigheid spesifieke risiko (stand-alone risk) basis oorweeg word. As daar ŉ verskil en of verskille voorkom wat sou u voorstel kan bestuur doen om die situasie te verbeter? As verskille nie wesenlik is nie motiveer waarom u dink dit die geval is.

TOTAAL/TOTAL: 100

Addendum / Aanhangsel

Financial Information

Statement of financial position (Balance Sheet) of Class Case						
September	**2017**	**2016**	**2015**	**2014**	**2013**	**2012**
	Sept	**Sept**	**Sept**	**Sept**	**Sept**	**Sept**
Equity & Liabilities	**R**	**R**	**R**	**R**	**R**	**R**
Equity						
Ordinary Shareholders Interest	R 8 282 000	R 10 177 000	R 10 312 000	R 8 646 000	R 7 160 000	R 1 002 000
Outside Shareholders Interest	-R 64 000	R 2 188 000	R 3 325 000	R 2 882 000	R 2 628 000	-R 2 666 000
Preference Share Capital	R 644 000	R 644 000	R 644 000	R 644 000	R 644 000	R 644 000
Total Equity	**R 8 862 000**	**R 13 009 000**	**R 14 281 000**	**R 12 172 000**	**R 10 432 000**	**-R 1 020 000**
Liabilities						
Deferred Tax	R 1 049 000	R 1 207 000	R 1 633 000	R 1 360 000	R 1 129 000	R 3 530 000
Long Term Interest Bearing	R 7 232 000	R 6 132 000	R 6 104 000	R 4 939 000	R 5 293 000	R 34 448 000
Other Non-current liabilities	R 3 308 000	R 2 822 000	R 892 000	R 569 000	R 405 000	R 337 000
Non-Current Liabilities	**R 11 589 000**	**R 10 161 000**	**R 8 629 000**	**R 6 868 000**	**R 6 827 000**	**R 38 315 000**

Assets / Utilisation of funds						
Non-Current Assets						
Intangible Assets	R 2 037 000	R 4 256 000	R 4 879 000	R 4 316 000	R 3 873 000	R 5 426 000
Investment at market Value	R 596 000	R 547 000	R 536 000	R 363 000	R 271 000	R 129 000
Long Term Loans	R 2 280 000	R 2 017 000	R 2 028 000	R 1 672 000	R 1 281 000	R 1 003 000
Fixed Assets	R 13 908 000	R 14 421 000	R 13 622 000	R 11 504 000	R 10 487 000	R 27 678 000
Other Non-Current Assets	R 1 175 000	R 1 373 000	R 1 659 000	R 1 444 000	R 1 274 000	R 2 730 000
Total Non-Current Assets	**R 19 996 000**	**R 22 614 000**	**R 22 724 000**	**R 19 299 000**	**R 17 186 000**	**R 36 966 000**
Current Liabilities						
Trade Payables	R 5 921 000	R 6 017 000	R 6 407 000	R 5 726 000	R 5 145 000	R 4 342 000
Dividends Payable	R 0	R 0	R 0	R 0	R 0	R 0
Tax Payable	R 56 000	R 81 000	R 110 000	R 203 000	R 251 000	R 210 000
Short-Term Interest Bearing	R 1 684 000	R 1 391 000	R 2 237 000	R 1 748 000	R 1 264 000	R 2 375 000
Bank overdraft	R 0	R 0	R 0	R 0	R 0	R 0
Total Current Liabilities	**R 7 661 000**	**R 7 489 000**	**R 8 754 000**	**R 7 677 000**	**R 6 660 000**	**R 6 927 000**

Current Assets						
Inventory	R 984 000	R 1 019 000	R 1 107 000	R 987 000	R 920 000	R 817 000
Trade Receivables	R 4 595 000	R 5 030 000	R 5 263 000	R 4 714 000	R 4 107 000	R 3 508 000
Cash & Near Cash	R 2 531 000	R 1 980 000	R 2 551 000	R 1 712 000	R 1 686 000	R 2 906 000
Dividends Receivable	R 0	R 0	R 0	R 0	R 0	R 0
Tax Receivable	R 6 000	R 16 000	R 19 000	R 5 000	R 20 000	R 25 000
Total Current Assets	**R 8 116 000**	**R 8 045 000**	**R 8 940 000**	**R 7 418 000**	**R 6 733 000**	**R 7 256 000**
Total Assets	**R 28 112 000**	**R 30 659 000**	**R 31 664 000**	**R 26 717 000**	**R 23 919 000**	**R 44 222 000**
Total Liabilities	**R 19 250 000**	**R 17 650 000**	**R 17 383 000**	**R 14 545 000**	**R 13 487 000**	**R 45 242 000**
Total Equity plus Liabilities	**R 28 112 000**	**R 30 659 000**	**R 31 664 000**	**R 26 717 000**	**R 23 919 000**	**R 44 222 000**
Net Current Assets	**R 455 000**	**R 556 000**	**R 186 000**	**-R 259 000**	**R 73 000**	**R 329 000**

Statement of Comprehensive Income (Income Statement) Class Case						
September	**2017**	**2016**	**2015**	**2014**	**2013**	**2012**
	R	**R**	**R**	**R**	**R**	**R**
Turnover	R 34 125 000	R 37 796 000	R 33 711 000	R 31 783 000	R 27 801 000	R 25 731 000
Cost Of Sales	19,333,000	R 21 312 000	R 18 948 000	R 18 227 000	R 15 746 000	R 14 567 000
Gross profit	**R 5 181 000**	**R 7 686 000**	**R 8 530 000**	**R 7 443 000**	**R 9 554 000**	**-R 8 095 000**
Operating / Fixed cost	R 5 419 000	R 4 296 000	R 3 801 000	R 3 224 000	R 2 410 000	R 677 000
Depreciation	R 1 216 000	R 1 290 000	R 1 135 000	R 1 046 000	R 1 020 000	R 1 222 000
Operating Profit (EBIT)	**-R 1 454 000**	**R 2 100 000**	**R 3 594 000**	**R 3 173 000**	**R 6 124 000**	**-R 9 994 000**
Interest & Finance Charges	R 294 000	R 620 000	R 586 000	R 489 000	R 698 000	R 1 966 000
Profit before taxation	-R 1 748 000	R 1 480 000	R 3 008 000	R 2 684 000	R 5 426 000	-R 11 960 000
Taxes paid	R 935 000	R 836 000	R 936 000	R 801 000	R 673 000	-R 2 016 000
Profit after taxation / Net income	**-R 2 683 000**	**R 644 000**	**R 2 072 000**	**R 1 883 000**	**R 4 753 000**	**-R 9 944 000**
Share Price in Cents	2354	3281	3762	3292	2373	1842
Ordinary Dividends Paid per Share (Cents)	95	95	92	80	67.5	56
Number of Shares issued	1360000	1356000	1349000	1337000	1329000	1317000

Limited market data

JSE price data report					
Date	**CRI/Ave Close**		**EY**	**P/E**	**DY**
29-Sep-17	55829		5.18	19.3	2.9
30-Sep-16	52381		4.28	23.4	2.9
30-Sep-15	49840		5.46	18.3	3.2
30-Sep-14	50974		5.91	16.9	2.9
30-Sep-13	43560		5.51	18.2	2.8
28-Sep-12	35838		7.3	13.7	3
30-Sep-11	30430		8.25	12.1	3

Verwysingsnommer: 8.1.7.2.2